Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Nr. 1. Warszawa, 8 stycznia 1936 r. Rok XVIII

T R E Ś Ć:

SPRAWY OGÓLNE I OSOBOWE.

1.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 31 grudnia 1935 r. Nr. P. 5-107/2/35 o formie korespondencji M. K. z wojewódzkiemi władzami administracji ogólnej.

W związku z wydaniem przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych okólnika Nr. 79a z dnia 6 grudnia 1935 r. Nr. G. L. 64-8/2 o formie korespondencji z wojewódzkiemi władzami administracji ogólnej (Dz. Urz. M. Spraw Wewn. Nr. 38, poz. 204), zarządzam:

1) w pismach Ministerstwa Komunikacji do wojewódzkich władz administracji ogólnej należy używać zasadniczo formy „Do Urzędu Wojewódzkiego";

2) forma „Do Pana Wojewody" obowiązuje w Ministerstwie Komunikacji:

a) we wszystkich pismach podlegających aprobacie Ministra Komunikacji lub Podsekeretarzów Stanu,

b) w tych pismach podlegających aprobacie dyrektora (Gabinetu, departamentu, biura) lub naczelnika biura, które, w poszczególnych przypadkach, dyrektor (naczelnik) uzna za niezbędne w takiej formie wystylizować;

3) forma, o której mowa w punkcie 2), winna znaleść zastosowanie w szczególności:

a) w pismach stanowiących ostateczne załatwienie korespondencji przedstawionej Ministerstwu przez wojewodów **i z ich podpisem**, w pismach zaś niezawierających ostatecznego załatwienia korespondencji podpisywanej przez wojewodów, lecz mających na celu wyjaśnienie lub uzupełnienie stanu faktycznego i nie przesądzających ostatecznego załatwienia, tylko wówczas, jeżeli istota sprawy jest tego rodzaju, że nawet korespondencja przygotowawcza powinna być kierowana wyłącznie i tylko do wojewody,

b) w innych pismach tylko wówczas, jeżeli waga sprawy lub inne specjalne względy wymagają wysłania pisma bezpośrednio do wojewody;

4) w pismach organów Ministerstwa Komunikacji do wojewodów, należy używać nadal wyłącznie formy proszącej;

5) w pismach organów Ministerstwa Komunikacji i kierowanych „Do Urzędu Wojewódzkiego" należy używać formy proszącej

(M. K. prosi i t. p.) lub formy nieokreślonej (oczekuje się, urząd zechce i t. p.).

6) postanowienia niniejszego zarządzenia mają odpowiednie zastosowanie w korespondencji Głównej Inspekcji Komunikacji, Państwowego Instytutu Meteorologicznego i Instytutu Hydrograficznego z wojewódzkiemi władzami administracji ogólnej.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 31 grudnia 1935 r. Nr. P. 5-102 24/35 w sprawie zmniejszenia korespondencji urzędowej.

Jednym z podstawowych obowiązków zarówno urzędów jak i przedsiębiorstw państwowych jest szybkie i terminowe załatwianie spraw, w tempie jakiego wymaga życie i jego potrzeby. Załatwienie szybkie i terminowe jest załatwieniem celowem, w przeciwieństwie do załatwienia opóźnionego, często już nieaktualnego, podkopującego zaufanie obywateli do sprawności administracji, oraz do sumienności i obywatelskiego traktowania spraw przez urzędników, wywołującego niezadowolenie i szemrania wśród społeczeństwa.

Zasada szybkiego i terminowego załatwiania spraw musi obowiązywać przedewszystkiem w tak poważnem przedsiębiorstwie państwowem, jakiem są Polskie Koleje Państwowe.

Główną przyczyną opóźniania się załatwień są zbyt powszechnie stosowane załatwienia tymczasowe, polegające na zbieraniu pisemnem wstępnych informacyj, opinij, żądaniu dodatkowych wyjaśnień i t. p. Załatwienia tymczasowe powinny być stosowane tylko wówczas, gdy inną krótszą drogą (ustnie, telefonicznie) nie można uzyskać danych, potrzebnych do ostatecznego załatwienia, albo gdy względy prawne lub ważne względy faktyczne wymagają korespondencji przygotowawczej. Jeżeli jednak korespondencja taka jest konieczna, to w każdym razie należy zażądać **odrazu** wszystkich danych potrzebnych do ostatecznego załatwienia sprawy, celem uniknięcia dalszej korespondencji, opóźniającej bieg sprawy i przyczyniającej się do zbytecznej pracy zarówno żądającego danych czy wyjaśnień, jak głównie tego, kto o tych danych ma pisać.

Bez względu na pobudki kierujące urzędnikiem (pracownikiem) stosującym załatwienie tymczasowe (niedostateczna znajomość przepisów, opieszałość, nadmiar pracy i t. p.), załatwienie tymczasowe ma jeden cel — zepchnięcie sprawy na inny organ (urząd), najczęściej na instancję niższą. Postępowanie takie wypacza podstawową zasadę administracji państwowej, wyrażoną w art. 72 ust. 1 ustawy konstytucyjnej z dnia 23 kwietnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30 poz. 227) słowami, że „administracja państwowa jest służbą publiczną", oraz jest sprzeczne z obowiązującemi przepisami instrukcyj biurowych (§ 9 ust. (2) pkt. 7) Instrukcji Biurowej dla Ministerstwa Komunikacji i § 11 ust. (2) pkt. 7) Instrukcji Biurowej dla D. O. K. P.), i narusza postanowienia art. 21 ustawy o państwowej służbie cywilnej i § 19 ust. (1) rozporządzenia Rady Ministrów o stosunku służbowym pracowników P. K. P.

Odpowiedzialność za nadmiar korespondencji urzędowej obciąża zarówno referentów spraw, nadużywających załatwień tymczasowych, jak i aprobantów. Winni nieprzestrzegania niniejszego zarządzenia i powołanych w nim przepisów będą pociągani do surowej odpowiedzialności, w miarę okoliczności obciążających nawet do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

3.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 20 grudnia 1935 r. Nr. P. 5-132-34 35 o kompetencjach naczelników służby handlowo - taryfowej w D. O. K. P. w sprawie zawierania umów o najem placów ładunkowych i składowych na stacjach i t. p..

Niniejszem zarządzam co następuje:

Naczelnicy służby handlowo - taryfowej w D. O. K. P. mają prawo zawierania umów, o których mowa w § 2 ust. (1) pkt. 32 (lit. b) przepisów o podziale czynności w D. O. K. P. (Dz. Urz. M. K. z 1934 r. Nr. 9, poz. 54) na okres czasu nie dłuższy niż jeden rok, jeżeli czynsz najmu nie przekracza 2000 zł. w stosunku rocznym i jeżeli w umowie nie będą dopuszczane odstępstwa od ogólnych warunków najmu placów, magazynów, ramp, i t. p. składów kolejowych.

W związku z powyższem zarządzeniem należy w § 11 ust. (1) wspomnianych wyżej przepisów o podziale czynności w D. O. K. P., na końcu pktu 9) dodać następujące zdanie: „zawieranie umów w powyższych sprawach, na okres czasu nie dłuższy, niż jeden rok, jeżeli czynsz najmu nie przekracza 2000 zł. w stosunku rocznym i jeżeli umowa nie zawiera odstępstw od ogólnych warunków najmu placów, magazynów, ramp i t. p. składów kolejowych".

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

4.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 24 grudnia 1935 r. Nr. P. 6-57 39 35, o zmianie „Przepisów o odzieży służbowej pracowników przedsiębiorstwa P. K. P.".

Na podstawie § 13 pkt. 1) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 r. o uposażeniu pracowników przedsiębiorstwa „P.K.P." (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 24) zarządzam, co następuje:

§ 1. W „Przepisach o odzieży służbowej pracowników przedsiębiorstwa P. K. P.",

Nr. A. 8, zatwierdzonych rozporządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 28 września 1931 r. Nr. P. 2/1253/31, Dz. Urz. M. K. Nr. 20, poz. 155) i utrzymanych w mocy rozporządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 31 stycznia 1934 r. Nr. P. U. II/57/7/34, (Dz. Urz. M. K. Nr. 4, poz. 27), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 13 wstawia się ustęp szósty o następującem brzmieniu:

„Odzież służbową, której termin wydania minął, pracownik może otrzymać tylko w przypadku wykonywania czynności służbowych na stanowisku, dającem prawo do jej otrzymania. W razie zmiany stanowiska pracownik otrzymuje te części odzieży służbowej za czas ubiegły, które przysługują mu na nowem stanowisku".

2) w § 25 ust. 2 wykreśla się kropkę na końcu tego ustępu i wstawia się następujące wyrazy: „oraz w razie wydania pracownikowi odzieży służbowej przed przeniesieniem na stanowisko, na którem nie przysługuje mu prawo do otrzymywania odzieży służbowej za zwrotem 25% kosztów P. K. P.".

3) w § 25 po ust. 2 wstawia się trzeci ustęp o następującem brzmieniu:

„Pobraną w całości lub w części z tytułu zwrotu 25% kosztów P. K. P. należność za odzież służbową, która w myśl § 13 ust. 6 nie będzie wydana, zwraca się pracownikowi";

4) w § 54 dodaje się na końcu ustęp piąty o następującem brzmieniu:

„W razie rozwiązania stosunku służbowego z pracownikiem przed potrąceniem z jego uposażenia całkowitej należności za odzież służbową, nieuiszczoną należność lub pozostałą jej część należy potrącić z uposażenia, zaopatrzenia emerytalnego lub odprawy, przysługującej byłemu pracownikowi z tytułu jego stosunku służbowego".

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

5.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 20 grudnia 1935 r. Nr. P. 6-57/45/35 w sprawie umundurowania maszynistów wagonów motorowych.

Na podstawie § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 r. o uposażeniu pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 24) zarządzam co następuje:

§ 1. Maszynistom zatrudnionym przy wagonach motorowych spalinowych przyznaję niezależnie od przysługującego im umundurowania prawo do kurtek mundurowych letnich za zwrotem 25% kosztów P. K. P. na warunkach objętych przepisami Nr. A. 8.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

6.

Nr. P. 6/38/46/35 z dnia 21 grudnia 1935 r. w sprawie należności za podróże służbowe.

Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że ze względu na odległość od dworca głównego w Warszawie do gmachu Ministerstwa Komunikacji przy ul. Chałubińskiego, która wynosi mniej niż 2 km., nie przysługuje pracownikom przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe w myśl § 16 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 21 sierpnia 1934 r. Nr. P. 6/38/15/34 (Dz. Urz. M. K. Nr. 29, poz. 166) zwrot kosztów dojazdu z dworca głównego w Warszawie do gmachu Ministerstwa Komunikacji przy ul. Chałubińskiego.

Przy przyznawaniu zwrotu kosztów dojazdu z dworca lub odwrotnie należy w myśl wymienionego przepisu brać pod uwagę odległość od dworca kolejowego do gmachu, w którym pracownik wykonuje czynności służbowe, a nie odległość od dworca do hotelu w którym pracownik dowolnie zamieszkuje.

W razie wezwania pracownika, przebywającego na urlopie wypoczynkowym poza zwykłem miejscem służbowem, do stawienia się w jego stałem miejscu służbowem, nie należy przyznawać za czas podróży do miejsca służbowego ani diet ani zwrotu kosztów przejazdu, gdyż ani wymienione rozporządzenie, ani inne przepisy nie przewidują w tym przypadku diet lub innych należności".

SPROSTOWANIE.

W nagłówku zarządzenia Ministra Komunikacji ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Komunikacji Nr. 15 poz. 86 z 1935 r. zamiast wyrazu „lutego" ma być wyraz „marca".

Nr. P .5-125 2/35.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa Nr 80482. 8.I.36. 8900.

1) w § 6 zawieszonym rozporządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 20 września 1934 r. Nr. P. 2/35/31 (Dz. Urz. M. K. Nr. 21, poz. 155) i zmienionym w myśl rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 31 stycznia 1934 r. Nr. P. G. 1. 3/3/34 (Dz. Urz. M. K. Nr. 5, poz. 21), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 13 wstawia się ustęp drugi o następującem brzmieniu:

„Odzież służbową, której termin wydania minął, pracownik może otrzymać tylko w wypadku wykonywania czynności służbowych na stanowisku, dającem prawo do jej otrzymania. W razie zmiany stanowiska pracownik otrzymuje tę część odzieży służbowej za czas ubiegły, które przysługują mu na nowem stanowisku".

2) w § 25 ust. 2 wykreśla się kropkę na końcu tego ustępu i wstawia się następujące wyrazy: „oraz w razie wydania pracownikowi odzieży służbowej przed przeniesieniem na stanowisko, na którem nie przysługuje mu prawo do otrzymywania odzieży służbowej lub w ciągu 25 % kosztów P. K. P.".

3) w § 23 po ust. 2 wstawia się trzeci ustęp o następującem brzmieniu:

„Pobrane w całości lub w części z tytułu zwrotu 25 % kosztów P. K. P. należności za odzież służbową, która w myśl § 13 ust. 2 nie będzie wydana, zwraca się pracownikowi".

4) w § 24 dodaje się na końcu ustęp piąty o następującem brzmieniu:

„W razie rozwiązania stosunku służbowego z pracownikiem przed pobraniem z jego uposażenia całkowitej należności za odzież służbową, nieuiszczona należność lub pozostała jej część należy potrącić z uposażenia, zaopatrzenia emerytalnego lub odprawy, przysługującej byłemu pracownikowi z tytułu jego stosunku służbowego".

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

5.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 20 grudnia 1935 r. Nr. P. 6-57/45/35 w sprawie umundurowania maszynistów wagonów motorowych.

Na podstawie § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 r. o umundurowaniu pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 24) zarządzam co następuje:

§ 1. Maszynistów zatrudnionych przy wagonach motorowych zaliczam co do przysługującego im umundurowania i prawa do kursów mundurowych letnich z zwrotem 25 % kosztów P. K. P. do wymienionych w przepisach Nr. A. 8.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

6.

Nr. P. 6/36/45/35 z dnia 21 grudnia 1935 r. w sprawie należności za podróże służbowe.

Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że ze względu na odległość od dworca głównego w Warszawie do gmachu Ministerstwa Komunikacji przy ul. Chałubińskiego, która wynosi mniej niż 2 km, nie przysługuje pracownikom przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" w myśl § 16 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 21 sierpnia 1931 r. Nr. P. 6-38/15/31 (Dz. Urz. M. K. Nr. 29, poz. 165) zwrot kosztów dojazdu z dworca głównego w Warszawie do gmachu Ministerstwa Komunikacji przy ul. Chałubińskiego.

Przy przyznawaniu zwrotu kosztów dojazdu z dworca lub odryczałtowanej opłaty w myśl wymienionego przepisu bierze się pod uwagę odległość od dworca kolejowego do gmachu, w którym pracownik wykonuje czynności służbowe, a nie odległość od dworca do hotelu w którym pracownik dowolnie zamieszkuje.

W razie wezwania pracownika, przebywającego na urlopie wypoczynkowym poza zwykłem miejscem służbowem, do stawienia się w jego stałem miejscu służbowem, nie należy przyznawać za czas podróży do miejsca służbowego ani diet ani zwrotu kosztów przejazdu, gdyż ani wymienione rozporządzenie, ani inne przepisy nie przewidują w tym przypadku diet lub innych należności".

SPROSTOWANIE.

W ostatnim zarządzeniu Ministra Komunikacji ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Komunikacji Nr. 15 poz. 86 z 1935 r. zamiast wyrazu „lutego" ma być wyraz „marca".

Nr. P. 5-12/3/35.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa Nr. 5046. 5236. 5000.

WARUNKI PRENUMERATY: Prenumeratę przyjmuje Administracja Dziennika (Warszawa, ul. Chałubińskiego Nr. 4, pokój Nr. 131 II p., telefon Nr. 6-25-23). Prenumerata wynosi rocznie 8 zł. kwartalnie 2 zł. Cena każdego numeru 50 gr. Prenumeratę należy wpłacać do P. K. O. na podrachunek konta czekowego Administracji Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 2058. Na odwrotnej stronie czeku należy wskazać cel wpłaty.

Pojedyncze numery są do nabycia w Administracji Dziennika Urzędowego M. K. lub w składnicach Dyrekcyj Okręgowych Kolei Państwowych.

DODATEK

DO DZIENNIKA URZĘDOWEGO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Nr. 1. Warszawa, 28 maja 1936 r. Rok XVIII

T R E Ś Ć:

Okolniki Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji.

SPIS TERMINOLOGICZNY Nr. 7

TERMINÓW, ODNOSZĄCYCH SIĘ DO SPRAW: OGÓLNYCH I OSOBOWYCH, FINANSOWYCH, HANDLOWYCH, RUCHOWYCH, DROGOWYCH, MECHANICZNYCH I ZASOBÓW ORAZ DO SPRAW LOTNICZYCH.

(Zatwierdzony przez Ministra Komunikacji dn. 29.IV.36 r.).

I. Sprawy ogólne i osobowe.

Terminy niewłaściwe:	Terminy właściwe:
Techniczna siła pomocnicza	Pomocniczy pracownik techniczny
Segment	Odcinek koła
Sektor	Wycinek koła.

II. Sprawy finansowe.

Likwidacja rachunku	Uznanie rachunku
Księga likwidacyjna	Księga rachunków uznanych.

III. Sprawy handlowe.

Interes dostawy	Wartość zainteresowania w dostawie, albo: wartość dostawy
Dokument przenośny	Dokument odstępny.

IV. Sprawy ruchu kolejowego.

Jednostka statystyczna zwyczajna pojedyncza i złożona	Miernik prosty i złożony
Stacja styczna	Stacja krańcowa (własnego lub sąsiedniego okręgu dyrekcyjnego albo obcego państwa).
Nalepka przynależności	Nalepka zwrotu na kolej macierzystą.

V. Sprawy drogowe.

Kamień, słupek dystansowy	Kamień, słupek odstępowy
Zapora drogowa	Rogatka drogowa
Poziomica	Warstwica

VI. Sprawy mechaniczne.

Terminy niewłaściwe:	Terminy właściwe:
Sprzęg ogrzewczy	Sprzęg ogrzewaniowy
Wagon przejściowy	Wagon przechodni
Dynamomaszyna	Prądnica
Motor	Silnik
Kompresor	Sprężarka
Transformator	Przetwornik
Odbłysk do latarni	Reflektor do latarni
Kryza	Kołnierz
Sztuciec (wlotowy, wylotowy)	Głowica (wlotowa, wylotowa)
Mufka	Nasadka
Mufka redukcyjna	Nasadka wyrównawcza
Nipel	Wsadka
Wentyl	Zawór
Trawers prądnicy	Mostek prądnicy
Trzymadło węgielka	Oprawka węgielka
Trzymacz kontaktów	Oprawka kontaktów
Baldaszek sufitowy (rozetka)	Talerzyk sufitowy
Fałdziak	Harmonja wagonowa (miech wagonowy)
Pulsometr	Tętnik
Lubrykator	Smarownica
Natłoczki skórzane do pomp	Kołnierze skórzane do pomp
Obudowa żeliwna do zasuwy	Skrzynka żeliwna do zasuwy
Spawanie autogeniczne	Spawanie samorodne
Wał zgięty	Wał wykorbiony
Wał ekscentryczny	Wał mimośrodowy
Stelarze pod maszyny	Ławy pod maszyny
Bant dla drobiu (w wagonach dla drobiu)	Grzęda dla drobiu
Gurt (w wagonach dla koni)	Pas
Kształt aerodynamiczny	Kształt opływowy
Paszport, metryka parowozu	Charakterystyka szczegółowa parowozu
Siła, moc indykowana	Siła, moc wskazana (indykowana)
Mechanizm parorozdzielczy	Mechanizm rozrządu pary
Zbijak gaśnicy	Zbijka gaśnicy

VI-a. Sprawy zasobów.

Terminy niewłaściwe:	Terminy właściwe:
Dachówka falcowana	Dachówka żłobkowana
Grys	Żwirek
Płytki ścienne glazurowane	Płytki okładzinowe polewane
Żelazo fasonowe	Żelazo kształtowe
Bagnetsztanga	Pręt zakrętny
Paskwil	Pręt zasuwny
Zderzak (odbój) okienny	Odbijak okienny
Preszpan	Tektura prasowana
Szpunty do beczek	Czopy do beczek
Pasy pasmanteryjne	Pasy szmuklerskie
Tapeta	Obicie
Pasta do podłóg	Zaprawa do podłóg
Soda kaustyczna	Soda żrąca
Wosk adhezyjny	Wosk lepki
Kula do kinkietu	Klosz kulisty do świecznika ściennego
Papier czysty (w odróżnieniu od linjowanego)	Papier nielinjowany
Ubranie impregnowane	Ubranie nasycone
Mazerowanie	Centkowanie
Fladrowanie	Słojowanie
Daszki do lamp	Osłony do lamp
Bejcowanie żelaza	Zaprawianie żelaza
Bejcowanie drzewa	Zaprawianie drzewa

VII. Sprawy lotnicze.

Lot wleczony (holowany)	Lot ciągniony
Lot treningowy	Lot ćwiczebny
Samolot akrobatyczny	Samolot akrobacyjny.

Komisja Językowa podaje znaczenia następujących terminów:

1. Stacja zwrotna	Stacja, od której zaczyna się powrotny bieg pociągu w kolejności obrotu.
2. Wąż	Przewód do płynu lub gazu (wolny najmniej w jednym końcu).
3. Kiszka	Przewód do płynu lub gazu (zamocowany w obu końcach).

Nr. K. J. 41/36.

SPIS TERMINOLOGICZNY Nr. 8

TERMINÓW, ODNOSZĄCYCH SIĘ DO URZĄDZEŃ NASTAWCZYCH, BLOKOWYCH I TELETECHNICZNYCH.

(Zatwierdzony przez Ministra Komunikacji dn. 29.IV.36 r.).

Terminy niewłaściwe:	Terminy właściwe:
Kolejnik obsługi (niem. Folgeabhängigkeit)	Uzależniacz kolejności
Łapka pędni	Spona pędni
Sprawdzian przebiegu (niem. Fahrstrassenwähler)	Przycisk przebiegowy
Znacznik kablowy	Wskaźnik kablowy
Krążki ściągowe	Krążki ściężne
Skrzynka kablowa dołączeniowa	Skrzynka kablowa dołączna
Przewodnik (w znaczeniu przewodzącego pręta, rury i t. p.)	Przewód
Izolator nosowy	Izolator kolankowy
Buks żeliwny	Głowica kablowa żeliwna.

Terminy niemieckie:	Równoznaczniki polskie:
Ablenkung	Załom (pędni)
Angriffhebel	Korbka napędna (pedału szynowego)
Ankündigungsbake (Bake)	Tablica ostrzegawcza (wskaźnik 13)
Anschlagnocken	Występ oporowy
Anschlagstück	Ramionko oporowe
Aufhängeloch	Otwór do wieszania
Ausscherfeder = Kuppelfeder	Sprężyna sprzęgła (dźwigni nastawczej)
Bewegungsfreiheit (der Weichenzunge)	Przesuwność (iglicy)
Bohrlehre	Prawidło wiertnicze
Drahtbruchanzeigevorrichtung	Wskaźnik rozerwania pędni sygnałowej.
Drehstuhlweiche	Zwrotnica z iglicami na czopach
Durchgang - Signalantrieb	Napęd sygnałowy pośredni
Düse	Dysza
Einheitstellwerksteilen	Części urządzeń nastawczych normalnych
Einstelldorn	Kolec montażowy
Fahrstrassenhebelstromschliesser	Kontakt drążka przebiegowego
Federweiche	Zwrotnica z iglicami sprężystemi
Fernstellstange	Pręt napędny (zwrotnicy nastawianej z odległości)
Führungsstück	Wodzik
Füllstück=Einsatzstück	Wstawka

Gruppenablenkung	Załom grupowy (pędni)
Hakenblendenhebel	Zabierak hakowaty przesłony latarni
Halbstellung der Zungen	Połowiczne położenie iglic
Handfallenfeder	Sprężyna zapadkowa
Handradspindel	Sworzeń pokrętny (spony iglicowej)
Hebelschaft	Trzon dźwigni
Hilfssperre	Zatrzym pomocniczy (przy naprężaczu sygnałowym)
Kerbstift	Śrubka łącząca
Klemmlager	Zacisk łożyskowy (pedału szynowego)
Kontaktsatz	Zespół łączników
Kronenmutter	Nakrętka żłobkowana (ze żłobkami do przewłóczek)
Kugellaufring Kugelring	Pierścień kulkowy
Kuppelrolle	Krążek sprzęgowy
Kuppelseil	Linka sprzęgowa
Kuppelstange	Pręt sprzęgowy
Lagerplatte	Płyta łożyskowa
Leergang	Ruch jałowy
Toter Gang	Ruch tracony
Leitungsbündel	Wiązka pędni
Mutterstück der Feder	Osada sprężyny
Nabe	Piasta
Passstück	Wkładka
Prüflehre	Prawidło do sprawdzania
Prüfmass	Sprawdzian wymiarów
Reissbolzen	Sworzeń spony pędni
Reissmarke	Kresa graniczna właściwego położenia ciężaru naprężnego
Riegelkranz	Zasuwka krążkowa rygla
Riegelschlitz	Gniazdko rygla
Riegelverbindungstange = Riegelstange	Pręt ryglowy
Riegelweg - Grenzanschlag	Podpórka haka (w zamku nastawczym hakowatym)
Rille	Żłobek na linkę
Rollenkranz	Obwód krążka
Rollenweichenantrieb	Napęd zwrotnicowy krążkowy
Schleifstück	Nakładka stykowa
Schlichtlaufsitz	Pasowanie obrotowe
Schlichtgleitsitz	Pasowanie poślizgowe
Schlüsselbart	Bródka klucza
Schlüsselgriff	Uchwyt klucza
Schmiernute	Żłobek do smaru
Schnitt	Skrój
Schnittfläche	Powierzchnia skroju
Schwinge	Wahacz
Seilscheibe (Seilrolle)	Krążek linkowy
Sicherungskranz	Wieniec bezpieczeństwa
Singalhebelstromschliesser	Kontakt dźwigni sygnałowej
Spannwerk unter dem Hebelwerke	Naprężacz wewnętrzny
Sperranschlag	Opórka kolanka napędnego
Sperrkeil	Klin zastawczy
Sperrklinke	Kolanko zastawcze (w napędzie zwrotnicowym)
Sperstange=Zahnstange	Zębnica naprężacza
Sperrstellung	Położenie zastawione
Starrschmier	Smar stały
Stehbolzen	Sworzeń rozpórkowy
Stellrille (Stellrinne)	Żłobek napędny
Stellstange	Pręt napędny
Stellweg	Przesuw nastawczy
Stirnrad	Koło palczaste
Stirnradlagerung	Łożysko koła palczastego
Stufenflügel Stufenplatte	Płytka schodkowata

Stufenrad	Koło schodkowate
Stützhebel	Podpórka (w naprężaczu)
Tragstück	Wspornik
Uebertragungshebel	Przełącznik kierunku (pędni ryglowej)
Ueberwachungsschild	Wskaźnik przeszkody
Uebertragungsvorrichtung	Urządzenie przełączne (pędni ryglowej)
Verbohrungsstift	Trzpień przewłóczkowy
Verschlussblech	Blacha zamykająca
Verschlussbogen	Powierzchnia walcowa (opórki haka zamka nastawczego hakowatego)
Verschlusshebel	Drążek zamykający
Verschlusskranz=Riegielkranz	Zasuwka krążkowa rygla
Verstärkungseisen	Żebro wzmacniające
Vieleckführung	Prowadzenie pędni wielokątne
Wärmegradzahlen	Liczby temperatury
Winkelhebelantrieb	Napęd zwrotnicowy kolankowy
Zählwecker	Dzwonek licznikowy
Zahnradantrieb=Gestängeantrieb	Napęd wykolejnicowy drążkowy
Zapfenloch	Otwór do sworznia
Zugdraht	Drut pędni ciągniony
Zusammenziehungslager	Łożysko krążków ściężnych

Abschmelzstromstärke	Natężenie prądu, powodujące przepalenie bezpiecznika
Ankerwickelung	Uzwojenie twornika
Achsenkontakt	Kontakt osiowy
Aufsichtszustimmung	Zgoda dyżurnego nadzorczego
Batteriewechsler	Przełącznik bateryjny
Befehlshebel	Dźwignia zwolnienia sygnału
Bezeichnungschild	Tabliczka znakowa
Einklinkung, Einklinkvorrichtung	Urządzenie zapadkowe
Elektrisches Stellwerk	Nastawnica elektryczna
Endverschluss (Kabelendverschluss)	Końcówka kablowa
Fahrstarassenauflösevorrichtung	Urządzenie zwalniające przebieg
Fahrstrassenfestlegung	Utwierdzenie przebiegu
Fahrstrassenkontakt	Kontakt przebiegowy
Fahrstrassenschalter=Fahrstrassenhebel	Dźwignia przebiegowa
Fahrstrassenschubstange	Suwak przebiegowy
Fahrstrassensignalschalter Fahrstrassensignalhebel	Dźwignia przebiegowo-sygnałowa
Feldwickelung	Uzwojenie bieguna (elektromagnetycznego)
Freigabevorrichtung (Signalfreigabefeld)	Urządzenie zwalniające sygnał
Fussschalter	Kontakt pedałowy
Gehäuse (Gestell)	Szkielet (nastawnicy)
Gleissperrenhebel	Dźwignia wykolejnicowa
Haltfallvorrichtung	Urządzenie do samoczynnego opadania (ramienia lub tarczy na „stój")
Hauptschalttafel	Główna tablica rozdzielcza
Hilfsperre	Klin zastawczy (do dźwigni elektrycznych)
Hilfstaste	Przycisk pomocniczy
Hilfsauflosevorrichtung	Pomocnicze urządzenie zwalniające
Kabelmerkzeichen	Wskaźnik kablowy
Kabelverteilungsgehäuse	Kablowa skrzynka rozdzielcza
Kontaktfeder	Sprężynka kontaktowa
Kuppelstrom	Prąd sprzęgowy
Kuppelstromsicherung	Bezpiecznik prądu sprzęgowego
Kurzschaltung	Schemat połączeń
Leitung an Erde (geerdet)	Przewód uziemiony
Meldeeinrichtung	Urządzenie powtarzające
Nottaste	Przycisk bezpieczeństwa
Oeffnen des Kontaktes	Rozwarcie kontaktu
Reibungskupplung	Sprzęgło tarciowe
Riegelhaken	Hak kontrolny
Riegelhebel	Dźwignia ryglowa
Rückgabehilfstaste	Przycisk zwrotny

Rückmelder Spiegelfeld	Powtarzacz
Sammleranlage	Baterja akumulatorów
Schalter	Przełącznik
Schalttafel	Tablica rozdzielcza
Schliessen des Kontaktes	Zwarcie kontaktu
Schmelzsicherung	Bezpiecznik
Schmelzüberzug	Powłoka emaljowa
Schneckengetriebe	Przekładnia ślimakowa
Signalantrieb	Napęd sygnałowy
Signalhebelsperrmagnet	Elektromagnes sygnałowy zastawczy
Signalrückmeldemagnet (Rückmeldemagnet)	Elektromagnes powtarzacza sygnałowego
Signalrückmelder	Powtarzacz sygnałowy
Signalrückmeldestrom	Prąd powtarzacza sygnałowego
Signalschaltung	Schemat połączeń sygnałowych
Signalstellstrom	Prąd nastawczy sygnałowy
Signalüberwachungsmagnet	Kontrolny elektromagnes sygnałowy
Spannungsmesser	Woltomierz
Sperrenauslöser	Zwalniacz kluczowy
Steckstift	Wtyczka
Stellstrom	Prąd nastawczy
Stellstromsicherung	Bezpiecznik prądu nastawczego
Steuerschalter	Przełącznik nastawny
Störungsstellung	Położenie nieprawidłowe
Stromlauf	Obieg prądu
Strommesser	Amperomierz
Ueberwachungschalttafel	Kontrolna tablica rozdzielcza
Ueberwachungseinrichtung	Urządzenie kontrolne
Ueberwachungsfenster	Okienko elektromagnesu kontrolnego
Ueberwachungskontakt	Kontakt kontrolny
Ueberwachungsleitung	Przewód prądu kontrolnego
Ueberwachungsmagnet	Elektromagnes kontrolny
Ueberwachungsstrom	Prąd kontrolny
Ueberwachungsstromsicherung	Bezpiecznik prądu kontrolnego
Umformereinrichtung	Przetwornica
Weckerzeichen	Znak dzwonkowy
Weichenhebelsperre	Zastawka dźwigni zwrotnicowej
Weichenschalter (Weichenhebel bei elektrischen Stellwerken)	Dźwignia zwrotnicowa
Weichenschaltung	Schemat połączeń zwrotnicowych
Weichenüberwachung	Kontrola zwrotnicy
Weichenwecker	Dzwonek zwrotnicowy
Zahnradvorgelege	Przekładnia zębata
Zahnstange	Zębnica
Zustimmungshebel	Dźwignia dania zgody.

Zmiany i uzupełnienia w spisach terminologicznych Nr. 1 (Dodatek do Dz. M. K. Nr. 7 z 18.VII. 1931 r.) i Nr. 4 (Dodatek do Dz. Urz. M. K. Nr. 14 z 3.XII. 1932 r.), odnoszące się do urządzeń nastawczych i blokowych:

W spisie terminologicznym Nr. 1

Terminy niemieckie:	Równoznaczniki polskie: Zamiast:	Przyjąć:
Spannwerk	Przyrząd naprężny	Naprężacz
Ablenkrolle, Umlenkrolle	Krążek odchylny	Krążek prowadniczy narożny
Verschlusswechsel	Zastawka zmienna	Zastawka czasowa
Dodać:		
Druckrolle	——	Krążek prowadniczy odchylny

W spisie terminologicznym Nr 4.

Terminy niemieckie:	Równoznaczniki polskie: Zamiast:	Przyjąć:
Aussenspannwerk dodać: (Spannwerk im Freien)	Przyrząd naprężny zewnętrzny	Naprężacz zewnętrzny
Drahtseilhalter	Zabezpiecznik krążka prowadniczego	Przytrzymywacz pędni
Leitungsaufseher	Nadzorca pędni	Nadzorca przewodów
Leitungspfahl	Stojak pędni giętkiej	Słupek pędniowy
Nachlassdraht	Tok pędni zwalniany	Drut pędni zwalniany
Seilrolle dodać: (Seilscheibe)	Krążek do linki drucianej	Krążek linkowy
Spannwerkgerüst	Koziołek przyrządu naprężnego	Koziołek naprężacza
Sperrvorrichtung (bei Spannwerken)	Zacisk przyrządu naprężnego	Zacisk naprężacza
Zahnstange	Zębnica przyrządu naprężnego	Zębnica naprężacza
Antrieb (przedmiot)	Przyrząd napędny	Przyrząd napędny (w skróceniu: napęd)
Drahtbruchsperre	Zastawka na wypadek rozerwania pędni drutowej	Zastawka napędu zwrotnicowego
Riegelschieber	Zasuwka rygla	Suwak ryglowy
Antriebhebel wykreślić: (Signalstellstange)	Pręt napędny sygnału	Dźwignia napędna
Flügelsperre wykreślić: elektrische Flügelkupplung	Sprzęgło elektryczne ramienia semaforu	Elektryczna zastawka ramienia semaforu
Hilfsignalmast	Słup sygnałowy zapasowy	Słup sygnałowy tymczasowy
Signalantrieb	Przyrząd napędny sygnałowy	Przyrząd napędny sygnałowy (w skróceniu: napęd sygnałowy)
Schlaghebel	Drążek zaworny (przycisku szynowego)	Drążek zaworny (pedału szynowego na czas)
Hilfsbleisiegelzange	Cęgi do plomb zapasowe	Plombownica dodatkowa
Kuppelhebel	Drążek sprzęgowy (dźwigni nastawczej)	Dźwignia sprzęgowa
Spannwerkraum	Pomieszczenie na przyrządy naprężne	Komora naprężaczy
Störungsmelder (Störungszeichen)	Wskaźnik uszkodzenia	Wskaźnik przeszkody
Abfangvorrichtung der Riegelstange	Podparcie pręta ryglowego	Urządzenie przyporne pręta ryglowego
Abhangigkeitschieber wykreślić: Blockschieber	Suwak zależności blokowej	Suwak zależności
Abstützklinke der Abfangvorrichtung. Dodać: (Stützklinke, Entlastungsklinke)	Języczek podpierający pręt ryglowy	Przypórka pręta ryglowego
Blocktastensperre	Zawórka przyciskowa	Podpórka klawisza
Mechanische Druckknopsperre (klamrę łączącą oba powyższe terminy niemieckie wykreślić)	Zawórka przyciskowa	Zawórka przyciskowa
Gehäuse des Magnetschalters	Oprawa wyłącznika magnetycznego	Skrzynka przekaźnika
Hebelsperre	Zawórka sygnałowa	Zastawka dźwigniowa
Signalsperre dodać: (Signalverschluss), wykreślić klamrę łączącą z terminem niemieckim Hebelsperre	Zawórka sygnałowa	Zawórka sygnałowa

Zamiast:

Rolle (Leitungsrolle)	Krążek prowadniczy

podać:

Leitungsrolle	Krążek prowadniczy

Zamiast:

Stellrillenrolle, Kulissencheibe, Stellscheibe	Krążek napędny (ramion semaforu)

podać:

Stellscheibe	Krążek napędny (ramion semaforu)

Wykreślić jako termin:

Kuppelgestänge	Cięgle semaforu

W końcu Komisja Językowa podaje znaczenie następujących terminów:

1.	Semafor (niem. Hauptsignal)	Przyrząd sygnałowy, ogradzający odcinek szlaku lub pewne miejsce i wskazujący czy jazda na ten odcinek lub miejsce jest dozwolona, czy też zabroniona.
2.	Semafor ramienny (niem. Armsignal)	Semafor w postaci słupa z ramionami ruchomemi.
2.	Semafor świetlny (niem. Tageslichtsignal)	Semafor w postaci słupa z latarniami świecącemi we dnie i w nocy.

Nr. K. J. 4 I/36.

Przewodniczący Komisji Językowej:
(—) **Inż. dr. A. Wasiutyński.**

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa Nr 83399. 16.IV.36. 8 000.